

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра прикладної лінгвістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2017 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Теорія та методика перекладу

підготовки бакалавра

01 Освіта

0203 Гуманітарні науки

напряму підготовки 6.020303 Філологія

(Прикладна лінгвістика)

Програма навчальної дисципліни «Теорія та методика перекладу» підготовки бакалаврів, 01 Освіта, 0203 Гуманітарні науки, напряму підготовки 6.020303 Філологія (Прикладна лінгвістика)

«1» вересня» 2017 р. – 10 с.

Розробник: к.філол.н., доцент кафедри прикладної лінгвістики
Засекін С. В.

Рецензент: к.філол.н., доцент кафедри англійської філології Галапчук-Тарнавська О. М.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри прикладної лінгвістики

протокол № 7 від 19. 12. 2017р.

Завідувач кафедри (Біскуб І. П.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № 5 від 21. 12. 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Павлюк А. Б.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Засекін С. В., 2017

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ПЕРЕКЛАДУ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Напрямок підготовки 6. 020303 Філологія (Прикладна лінгвістика) бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання 3
		Семестр 5
ІНДЗ: є		Лекції - 24
		Аудиторних 20 год.
		Самостійна робота 76 год.
		Лабораторні 0 год.
		Консультації 6 год.
		Тижневе 3 год
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та методика перекладу» є ознайомлення з основними перекладознавчими теоріями, моделями та закономірностями процесу перекладу, перекладацькими відповідностями і способами перекладу, а також особливостями перекладу текстів різних функціональних стилів.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

- Опанувавши курс «Теорія та методика перекладу» студенти зможуть:
- здійснювати перекладацький аналіз іншомовного тексту з обґрунтуванням обраних засобів перекладу;
 - здійснювати лексико-семантичний аналіз тексту на рідній мові з перекладацької точки зору;
 - застосовувати лексичні та граматичні трансформації під час перекладу.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів, які визначаються метою та змістом програми і відповідає кількості кредитів, передбачених навчальним планом на вивчення дисципліни протягом семестру.

Структура навчальної дисципліни подається у Таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. TS Theories and Models					
Тема 1. General aspects of translation theory. History of translation.	12	4	2	8	
Тема 2. Types and kinds of transformations. Lexical transformations	16	2	2	10	2
Тема 3. Grammatical transformations in the translating process.	12	2	2	8	
Тема 4. Methods of translating proper names.	14	4	4	10	2
Змістовий модуль 2. Applied Aspects of TS					
Тема 5. Cognitive, semantic and communicative translation.	18	4	2	10	1
Тема 6. Translation of cultural words.	18	2	2	10	1
Тема 7. Stylistic aspects of translation.	18	4	4	10	
Тема 8. Methods of translating idioms.	12	2	2	10	
Всього годин:	120	24	20	76	6

5.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

На самостійне опрацювання з подальшим обговоренням під час консультацій пропонуються такі питання:

1. Перекладацький стиль Григорія Кочура.
2. Шекспір в українському вимірі.
3. Ю. Покальчук як перекладач.
4. Трагічні сторінки долі українських перекладачів.
5. Унесок О. Фінкеля до українського перекладознавства.
6. Доробок Лесі Українки як перекладача.
7. Доробок Івана Франка як перекладача.
8. Тарас Шевченко як перекладач.
9. Микола Лукаш як перекладач..

Для підготовки індивідуального науково-дослідного завдання студент повинен обрати один англomовний текст у ЗМІ суспільно-політичної тематики обсягом щонайменше 1 тис. др. знаків, перекласти його і пояснити застосовані лексичні та граматичні трансформації.

1. Find a newspaper article in English (e.g. a piece of news, etc.) on the Internet (e.g. www.kyivpost.com; www.voanews.com; www.cnn.com), which is at least 1,000 characters long.
2. Translate this text into Ukrainian inserting each (source and target) sentence into a separate box (see below).
3. Evaluate your translation by providing your comments as to grammatical and lexical transformations applied for each sentence. Highlight them in the target version (yellow, green, etc).

4. In the end write your conclusions in which you need to explain **basic** transformations you resorted to and difficulties you encountered while translating the article.
5. Make sure your target version (in the third column) is indeed an accurate translation. You are strongly encouraged to ask me any questions related to the translations or their evaluation in class. Remember the accuracy of your own final translation is also important for your grade!
6. Send your **final signed version** as a .doc file (write your last name) to my email address: theorytranslation@gmail.com
7. The project submission **deadline is December __, 3 p.m.**
8. The individual assignment is a very important contribution (25 pts) to your final grade. I will grade your work according to its completeness, accuracy, and whether it was submitted on time.

First name _____

Last name _____

Group _____

Source:

Title:

Sentence #	Original text	Target (Ukrainian) version	Transformations
1			Grammatical transformations: 1. 2. Lexical transformations: 1.
2			Grammatical transformations: 1. 2. Lexical transformations: 1. 2.
3			

Conclusions.....

За умови успішного виконання запропонованого завдання студенти максимально можуть отримати 10 балів.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне тестування має на меті перевірку рівня знань студента при виконанні різного виду завдань. Під час вивчення курсу «Теорія та методика перекладу» студент виконує такі види робіт: вивчення теоретичного та практичного матеріалу (на практичних заняттях та самотійно, включаючи підготовку індивідуального завдання),

написання модульного тесту. Відсутність студента на модульній роботі оцінюється у «0» балів. Повторне написання залікової роботи можливе лише за наявності офіційного документу, який підтверджує відсутність студента.

Рівень знань студента оцінюється в балах, фіксується в журналі після вивчення змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою за семестр заноситься в заліково-екзаменаційну відомість.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Підсумковий контроль у 5 семестрі здійснюється у формі екзамену. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні курсу визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: відмінно, добре, достатньо, незадовільно (з можливістю повторного складання).

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання змістового модуля (максимум 30 балів);
2. індивідуальне завдання (максимум 10 балів);
3. підсумкова модульний тест (максимум 60 балів).

Таблиця 3

Поточний контроль (мах - 50 балів)				Індивідуальне завдання (мах – 10 балів)	Підсумковий контроль (мах – 60 балів)	Загальна кількість (мах – 100 балів)
Модуль 1				Модуль 2	Модуль 3	
Змістовий Модуль 1						
T1 4	T2 4	T3 4	T4 4			
Змістовий Модуль 2					Модульний підсумковий тест	
T5 4	T6 4	T7 4	T8 4	8	60	100

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	

67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеева И. С. Основы теории перевода / И. С. Алексеева. – СПб. : Ин-т иностр. языков, 1998. – 140 с.
2. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода / Л. С. Бархударов. – М. : Междунар. отношения, 1975. – 240 с.
3. Бублейник Л. В. Проблематика художнього перекладу: семантико-стилістичні аспекти : навч. посіб. [для студ. вищ навч. закл.] / Л. В. Бублейник. – Луцьк : ВІЕМ, 2009. – 68 с.
4. Ваард, Я. де. На новых языках заговорят (Функциональная эквивалентность в библейских переводах) / Я. де Ваард, Ю. Найда ; ред. пер. с англ. А. А. Алексеев. – СПб. : Рос. библ. о-во, 1998. – 271 с.
5. Гарбовский Н. К. Теория перевода / Н. К. Гарбовский. – 2-е изд. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2007. – 544 с.
6. Григорій Кочур і художній переклад: життєвими та творчими стежками майстра [Текст] / упоряд. Л. Коломієць. – Черкаси : Брама-Україна, 2008. – 124 с.
7. Гудманян А. Г. Чужомовна пропріальна лексика у фонографічній системі української мови. - Кн.1: Теоретичні аспекти. – Ужгород : Ліра, 1999. – 486 с.
8. Засекін С.В. Психолінгвістичні аспекти перекладу : навч. посіб. [для студ. вищ навч. закл.] / С. В. Засекін. – Луцьк: ВІЕМ, 2006. – 144 с.
9. Засекін С.В. Психолінгвістичні універсалії перекладу художнього тексту. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2012. – 275 с.
10. Засекіна Л.В. Вступ до психолінгвістики : навч. посіб. [для студ. вищ навч. закл.] / Засекіна Л. В., Засекін С. В. – Острог: Нац. ун-т «Острозька академія», 2002. – 168 с.
11. Засекіна Л.В., Засекін С.В. Психолінгвістична діагностика : навч. посіб. [для студ. вищ навч. закл.] / Засекіна Л. В., Засекін С. В. – Луцьк: РВВ «Вежа», 2008. – 188 с.
12. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вид-во при ЛДУ ім. І. Франка «Вища шк.», 1983. – 176 с.
13. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вид-во при ЛДУ ім. І. Франка, 1989. – 216 с.
14. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову / В. І. Карабан. – Флоренція ; Страсбург ; Гранада ; Київ : Tempus, 1997. – 317 с.
15. Карабан В. І. Теорія та практика перекладу з української мови на англійську мову : навч. посіб.-довід. : для студ. вищ закл. освіти / Карабан В. І., Мейс Дж. – Вінниця : Нова кн., 2003. – 608 с.
16. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії) : монографія / Л.В. Коломієць. – К. : ВПЦ «Київ. ун-т», 2004. – 522 с.
17. Комиссаров В. Н. Теория перевода / В. Н. Комиссаров. – М. : Высш. шк., 1990. – 253 с.
18. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода / В. Н. Комиссаров. – М. : ЧеРо, Юрайт, 2000. – 136 с.
19. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение / В. Н. Комиссаров. – М. : ЭТС, 2002. – 424 с.
20. Коптілов В. В. Актуальні питання українського художнього перекладу / В. В. Коптілов. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1971. – 131 с.

21. Коптілов В. В. Першотвір і переклад: роздуми і спостереження / В. В. Коптілов. – К. : Дніпро, 1972. – 216 с.
22. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2003. – 280 с.
23. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу: теорія та практика перекладацького аналізу / С. Є. Максимов. – К. : Ленвіт, 2010. – 140 с.
24. Полюжин М. М., Теорія і практика перекладу / Полюжин М. М., Максимчук Н. М., Омельченко Л. Ф. – К. : УМК ВО, 1991. – 99 с.
25. Радчук В.Д. Протей чи Янус? (Про різновиди перекладу) / В. Д. Радчук // Всесвіт. – 2004. – № 7-8. – С. 168 – 177.
26. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : учеб. пособие / А. В. Федоров. – М. : Высш. шк., 1983. – 303 с.
27. Чередниченко О.І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко. – К. : Либідь, 2007. – 248 с.
28. Швейцер А.Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты / А. Д. Швейцер. – Изд. 3-е. – М. : ЛИБРОКОМ, 2012. – 216 с. – (Из лингвистического наследия А. Д. Швейцера).
29. Korutets', I.V. Theory and Practice of Translation / Korutets', I.V. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 445 p.
30. Lopez-Garcia, A. The Neural Basis of Language / A. Lopez-Garcia. – Muenchen : Lincom Europa, 2007. – 128 p.
31. Basic Translation / E. Miram, Daineko, Gon, A. / N. Breshko, Ed. – Kyiv: Elga, 2006. – 248 p.
32. Newmark, P. Approaches to Translation / P. Newark. – NY: Prentice Hall, 1988. – 302 p.
33. Olikova, M. Theory and Practice of Translation / M. Olikova. – Луцьк: “Вежа”, 2000. – 170 p.
34. Ordudari, M. Translation procedures, strategies and methods // The Theories of Translation: From History to Procedures / M. Ordudari / Edited by Zainurrahman. – Indonesia, 2009. – P. 122-124.
35. Poersch, J. M. Connectionism, a challenging task for psycholinguistics in the new century / J. M. Poersch // Challenging Tasks for Psycholinguistics in the New Century. J. Arabski, Ed. – Katowice : University of Silesia, 2007. – P. 32 – 46.
36. Tirkkonen-Condit, S. Unique items – over- or under-represented in translated language / S. Tirkkonen-Condit // Mauranen, A. and P. Kujamäki (Eds.). Translation Universals. Do they exist? – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2004. – P. 177 – 186.
37. Toury, G. Probabilistic explanations in translation studies: Welcome as they are, would they qualify as universals? / G. Toury // Mauranen, A. and P. Kujamäki (Eds.). Translation Universals. Do they exist? – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2004. – P. 1 – 32.
38. Zasyekin, S. Translation as a psycholinguistic phenomenon / S. Zasyekin // Journal of Psycholinguistic Research. – Vol. 39, No. 3. – Netherlands: Springer Netherlands, 2010. – P. 225-234. <http://www.springerlink.com/content/>
39. Zasyekin S. Psycholinguistic modeling of literary translation process / S. Zasyekin // Applied Psycholinguistics. Positive Effects and Ethical Perspectives / G. Mininni, A. Manuti (eds.). – Vol. 2. – Milano : FrancoAngeli, 2012. – P. 334–342.
40. Zlobin, A. Kognitive Modellierung der Übersetzung / A. Zlobin // TRANS. Internet-Zeitschrift für Kulturwissenschaften. – 2002. – No. 14. – <http://www.inst.at/trans/14Nr/zlobin14.htm>

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Branches of Translation Studies. The object, subject of translation.
2. Functions and methods of translation.
3. Translatability and its factors.
4. Stages and models of translation process.
5. Non-translatability theories (Linguistic relativism (determinism) – W. von Humboldt, E. Sapir–B.L. Whorf).
6. History of translation: ancient period – 18th century.
7. History of translation: late 18th – early 20th century.
8. Evolution of requirements and principles in translation.
9. Ukrainian translators (19th century – 1950s).
10. Ukrainian translators (1950s – 1990s).
11. Translation in Ukraine at the threshold of the millennia.
12. Kinds of translation.
13. Kinds of interpreting.
14. Lexical transformations of substitution (differentiation, concretization)
15. Lexical transformations of substitution (generalization, sense development – modulation).
16. Lexical transformations of full rearrangement, compensation of losses: semantic and stylistic compensation.
17. Lexical transformations of addition, omission, antonymous translation.
18. Grammatical transformations of transposition (permutation), addition and omission.
19. Grammatical transformations of replacement (morphological and functional).
20. Grammatical transformations of syntactical substitution.
21. Methods of translating personal names and nicknames, names in fairy/ folk tales
22. Methods of translating geographical names: cities, countries, provinces, districts, etc.
23. Methods of translating geographical names: seas, oceans, mountains, bays, straits, capes, etc.
24. Methods of translating streets, avenues, squares, gardens, etc.
25. Methods of translating institutional names (companies, corporations, funds and foundations).
26. Methods of translating printed and electronic mass media (newspapers, journals, magazines, etc.), paintings.
27. Methods of translating publishing houses, news agencies, books, movies, etc.
28. Methods of translating names of schools, hospitals, hotels, theaters, airports, restaurants, etc.
29. Methods of translating public bodies (international organizations, trade unions, political parties)
30. Methods of translating phraseological units (I. Korunets' approach).
31. Methods of translating phraseological units containing imagery (M. Poliuzhin's approach).
32. Methods of translating culture-specific concepts (A. Graedler and M. Harvey's approach).
33. Methods of translating culture-specific concepts (P. Newmark's approach).
34. Methods of translating culture-specific concepts expressed by permanent appositions (L. Kolomiets').
35. Methods of translating culture-specific concepts expressed by permanent epithets (L. Kolomiets').
36. Reproducing English asyndetic noun compounds (clusters).
37. Translation of modal verbs and words.
38. Methods of translating absolute constructions.
39. Methods of reproducing English passive constructions,
40. Methods of translating English article.
41. Methods of reproducing English infinitive and infinitive constructions.
42. Methods of reproducing English gerund and gerund constructions.
43. Methods of reproducing English participle and participial constructions.
44. Translation of metaphor.
45. Translation of metonymy, simile, epithet.
46. Translation of alliteration and assonance, irony and allusion.

47. Translation of pun, zeugma and paraphrase.
48. Correlation of text functions, information types and basic methods of translating.
49. Communicative method of translation.
50. Semantic method of translation.